Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (HE 45/2025 vp)

2025

Kim Talus

UEF // University of Eastern Finland

KEHITTYVÄT SÄHKÖMARKKINAT

- EU:n ja Suomen sähkömarkkinat ovat voimakkaan murroksen kohteena
- Verkkoinfrastruktuuri on usein pullonkaulana vihreälle siirtymälle
- Ongelmaan on kiinnitetty huomioita niin Suomessa kuin EU-tasollakin
- Hallituksen esitys (HE 45/2025) pyrkkii puuttumaan tähän ongelmaan

HALLITUKSEN ESITYKSEN KESKEISIÄ KOHTIA

- Ehdotetut säännökset siirtävät nykyistä merkittävämmän vastuun sähköverkkojen rakentamisesta ja operoinnista jakeluverkkoyhtiöille ja sähköntuottajille.

- Tähän liittyvät uudet määritelmät *suurjännitteisestä jakeluverkosta*; *sähköntuotannon liittymisverkosta* ja *voimalaitoskokonaisuudesta*
  - Sähköntuotannon liittymisverkko voitaisiin rakentaa ilman sähköverkkolupaa
  - Voimalaitoskokonaisuutta käsiteltäisiin yhtenä liittyjänä, liittymisjohto ei vaatisi sähköverkkolupaa

HALLITUKSEN ESITYKSEN KESKEISIÄ KOHTIA

- *Joustavalla liittymissopimuksella* tarkoitettaisiin liittymissopimusta, jonka ehdoissa on sovittu rajoituksista liittymispisteen taatulle teholle.
- Uutta järjestelyä voitaisiin hyödyntää liittyjän verkkoon pääsyn nopeuttamiseksi.
- Joustava liittymissopimus olisi tarkoitettu määräaikaiseksi järjestelyksi siihen saakka, kunnes verkon kapasiteetti mahdollistaa kiinteän liittymistehon käyttöönoton. Järjestely ei saa viivästyttää verkonkehittämistä.
- Mahdollisuus käyttää myös pysyvänä vaihtoehtona, jos Energiavirasto hakemuksesta hyväksyy.

HALLITUKSEN ESITYKSEN KESKEISIÄ KOHTIA

- Poikkeus liittämisvelvollisuudesta tilanteessa, jossa liittymän syöttöteho sähköverkkoon tai ottoteho sähköverkosta ylittää suurimman sallitun askelmaisen tehonmuutoksen, jonka sähköjärjestelmä kestää käyttövarmuutta vaarantamatta.
- Liittyy OL3 tilanteeseen. Käyttövarmuusraja on määritelty 1300 MW:ksi ja OL3 nettoteho on 1600 MV.
- Käyttövarmuusraja ei ole staattinen vaan muuttuva. Verkkoa ja sähköjärjestelmää voidaan kehittää suuntaan jossa käyttövarmuusraja kohoaa.
- Näin ollen on tarpeen varmistaa, ettei kerran määritelty taso muutu pysyväksi.

MUUTA

- Kantaverkko-operaattori keskittyy jatkossa valtakunnallisen kantaverkon ja rajayhdysjohtojen rakentamiseen ja operointiin. Sen toiminta laajenee myös Suomen talousvyöhykkeelle.
- Energiaviraston tehtäväkenttä laajenee – voimavarat turvattava.
- Ehdotetut muutokset ovat mahdollisia, järkeviä ja tarpeellisia vihreän siirtymän nopeuttamiseksi.

Kim Talus

EU-Energiaoikeuden professori
Itä-Suomen yliopisto

Energiaoikeuden professori
Helsingin Yliopisto

Osakas
Energy & Regulation Partners

